

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä varhainen tukeminen

Välittämisen koodi

Sisäisen turvallisuuden strategian alueellinen työpaja ja webinaari

LSSAVI

14.11.2016

Anne Ojajärvi EPSHP

LASTEN JA NUORTEN TURVALLISUUS JA HYVINVOINTI ON MONEN TEKIJÄN SUMMA

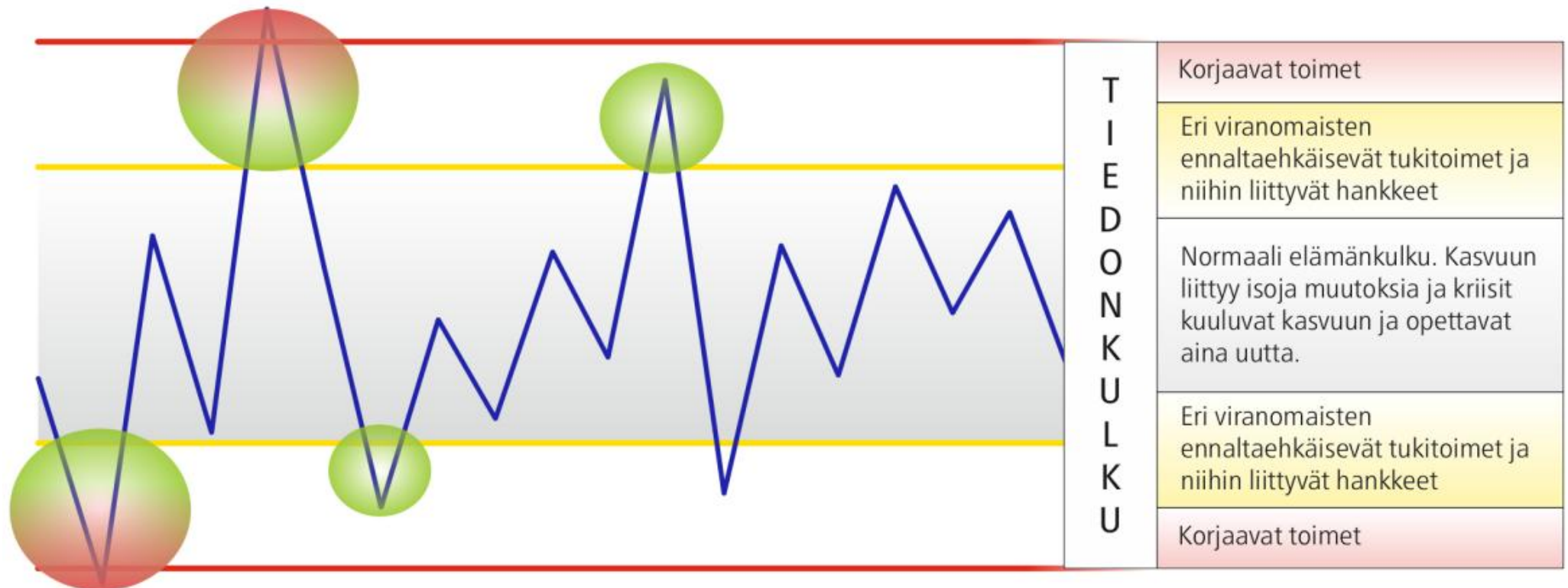
- Suurin osa lapsista ja nuorista voivat hyvin. Väistämättä nuoret kohtaavat pulmia matkalla aikuisuuteen ja silloin on oltava palveluja, joihin he voivat nojautua päästäkseen eteenpäin.
- Laadukkaista palveluista huolimatta meillä on liian monta surullista tarinaa nuorista, jotka eivät löydä paikkaa yhteiskunnassa ja syrjäytyvät.
- Syrjäytyminen horjuttaa turvallisuutta ja vähentää hyvinvointia
- Palveluiden haasteina ovat lainsäädännön ja viranomaisten siilomaisuus, tiedonkulun haasteet, lukuisat palvelukontaktit/luukutus, medikalisointi, ehkäisevien palveluiden niukkuus ja korjaavien palveluiden kasvavat kustannukset.
- Tunnistammeko lasten ja nuorten tarpeet? Osaammeko toimia ennalta ehkäisevästi ja tarjota tukea varhain? Välitämmekö riittävästi?

Välitön ja varhainen tuki 0-29-vuotiaille lapsille ja nuorille vähentää kustannuksia ja inhimillistä kärsimystä.

HUOMIO VARHAISEEN TUKEEN

- Kysymys on lasten ja nuorten oikeudesta kuulluksi tulemiseen → turvallisuutta.
- Varhainen havainnointi vaatii herkkyyttä kuulla.
 - Viranomaiset ja kolmannen sektorin toimijat ovat osa lasten ja nuorten arkea. Yhdessä koetaan iloja, suruja, onnistumisia ja pettymyksiä. Joskus lasten ja nuorten pulmat mietityttävät ja huolestuttavat toimijaa. Huolen herääminen on subjektiivinen kokemus.
 - Lapsilla ja nuorilla on lainmukainen oikeus tulla kuulluiksi asioissaan ja saada tukea riittävän varhain.
 - Yhteiskunnan turvaverkon tulee olla pitävä.
 - Alaikäisten lasten ja nuorten kohdalla turvaverkko pitävämpi.
 - 18-vuotta täyttäneet, täysi-ikäiset nuoret jäävät helposti tyhjän päälle.
 - Kaikki eivät ole valmiita vastuuseen, jota täysi-ikäisyys tuo.

VARHAINEN TUKI JA TIEDONKULKU

SYRJÄYTYMISEN HINTA

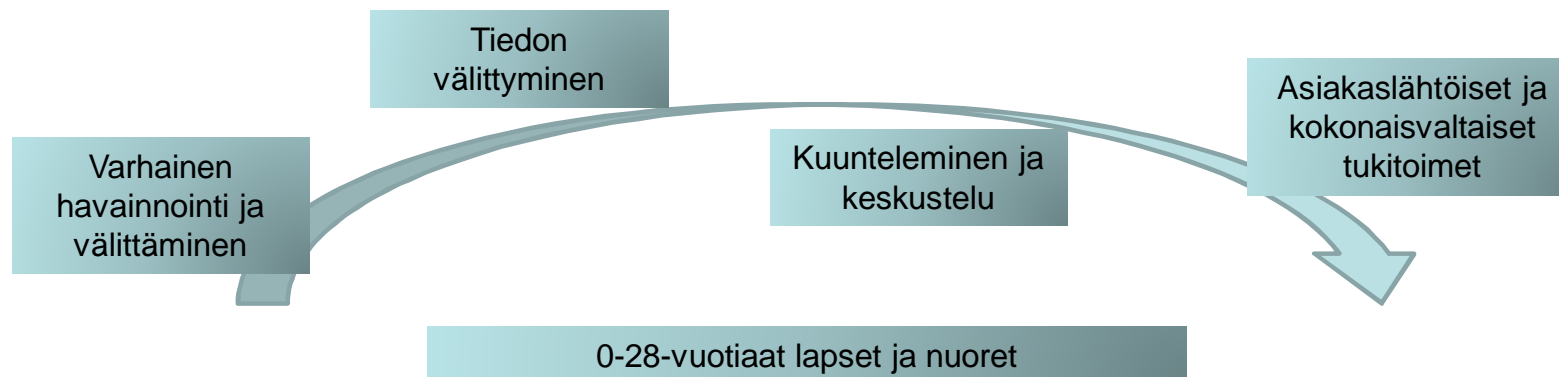
- Vaikeasti mitattavissa pelkästään rahassa
- Laskelmat vaihtelevat: 1 m€ - 1,9m€ / henkilö
- Vuodessa jopa 190 000€, kymmenessä vuodessa 1,9m€
- Inhimillisen kärsimyksen näkökulma ei ole rahassa laskettavissa
- Taloudellinen näkökulma:
 - terveyspalveluiden ja lääkkeiden käyttö
 - tarve mielenterveyspalveluihin, päihdepalveluihin
 - laaja-alaisen kuntoutuksen tarve
 - mahd. rikollisuus
 - toimeentulotuen tarve
 - menetetty työtulo, BKT
 - lähipiirin tarvitsema tuki

Välittämisen koodi -projekti

2014 - 2017

Tavoitteena on lapsen ja nuoren elämänhallinnan tukeminen varhaisin tukitoimin.

Esille tulleita haasteita

Lapset ja nuoret

- Vaikea määrittellä (useita pulmia)
- Mielen terveys
- Palvelujärjestelmä
- Yksinäisyys ja ulkopuolisuuden tunne, ei ketään kenelle puhua
- Arjen hallintaan ja asioimiseen liittyvät puutteelliset taidot
- Perhetilanteet
- Kiusaaminen (yleensä takautuen)
- Opiskeluun/kouluun/työllisyyteen liittyvät pulmat
- Epätietoisuus (mm. miten toimitaan ja mitä oikeuksia/velvollisuuksia)

Viranomaiset

- Mielen terveyteen liittyvät pulmat
- Päihteet
- Opiskeluun/ kouluun/ työllisyyteen liittyvät pulmat
- Perheen kriisitilanteet
- Taloudelliset ja arjen hallintaan liittyvät pulmat
- Taipumus medikalisaatioon

Milloin Välittämisen koodia käytetään?

Nuorisolain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

Lapsen ja nuoren kanssa toimiva toimija arvioi tilanteen

- Välittämisen koodia käytetään, kun toimijalla on orastava huoli ja tilanne mietityttää tai ihmetyttää toimijaa
 - Huoli ei hälvene omilla toimintamahdollisuuksilla
 - Tarve muille tukitoimille

Välittämisen koodi ei toimi rinnakkain lakisääteisten lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tai sosiaalihuoltoilmoituksen kanssa.

- Välittämisen koodi kohdentuu näitä aikaisempaan vaiheeseen
- Jos lapsesta tai nuoresta tehdään lastensuojeluilmoitus tai sosiaalihuoltoyhteydenotto, tuen tarpeessa olevan henkilön tietoja ei enää erikseen luovuteta Välittämisen koodi -palvelun kautta etsivää nuorisotyötä varten.

Toimintamalli

YHTEINEN ASIAKAS - YHTEINEN HUOLI

Lähtökohdat:

- Varhainen havainnointi ja matalan kynnyksen palvelut, tuen tarjoaminen
- Oikea-aikaisuus, nopeus, edullisuus
- Tiedon välittyminen huolikoodin kautta lainmukaisesti
- Monialainen, moniammatillinen, kokonaisvaltainen
- Medikalisoinnin välttäminen
- Palveluiden piiriin ohjaaminen → asiakaslähtöiset tukitoimet
- Etsivän nuorisotyön työote, vapaaehtoisuus

Tuen hakemisen helpottamiseksi ja lainsäädännön noudattamiseksi on käytössä digitaalinen yhteydenottopyyntö -palvelu osoitteessa www.huolikoodi.fi, joka ohjaa yhteistyöpyynnön automaattisesti kunnan etsivälle nuorisotyöntekijälle.

Palvelulupaus rakentaa luottamusta

Lapsille, nuorille ja perheille – viranomaisten kesken

- 1) Lapsen ja nuoren edun toteutuminen
- 2) Lapsen ja nuoren ja heidän perheidensä tukeminen ja syrjäytymisen, itsemurhien ehkäiseminen varhaisin tukitoimin.
- 3) Palveluiden perhelähtöisyys
- 4) Kustannusten vähentäminen, ennalta ehkäisevän tuen vaikutus kustannuksiin
 - Tuen tarpeen tai nuoren hätähuudon tunnistaminen
 - Avuksi etsivä nuorisotyö, jossa etsivät nuorisotyöntekijät pohtivat nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin auttaen nuorta saamaan tarvitsemansa palvelut.
 - Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin
 - Integraatio Sote -palvelurakenteeseen, kunnan ja maakunnan välillä sekä 3. sektorille
 - Lasten ja nuorten elämänhallinnan vahvistaminen, hyvinvoinnin lisääminen
 - Mahdollisimman varhainen reagointi ja tuen järjestäminen
 - tukee ANKKURI-mallia, OHJAAMO-toimintaa ja muita kunnissa olevia toimintoja.

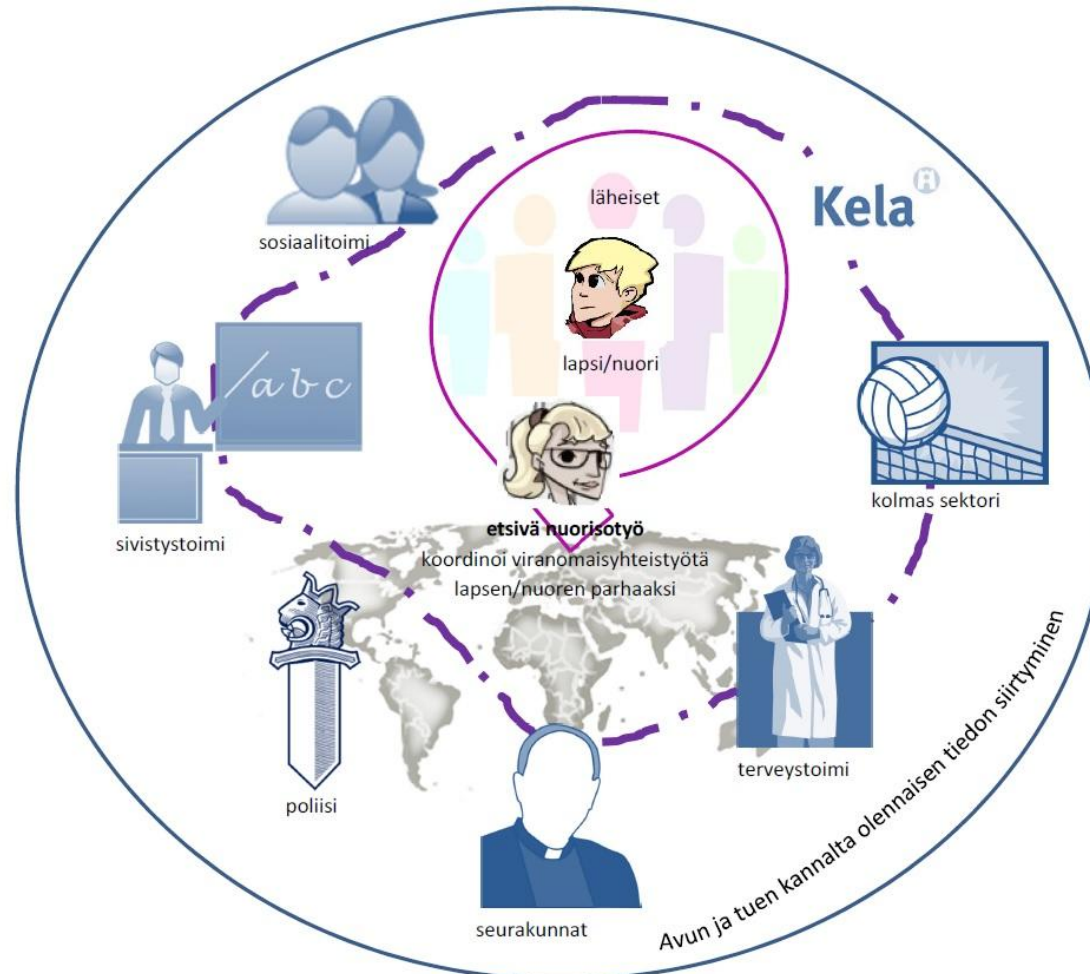
Turvallisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keinoja

- Korostaa ennalta ehkäisevien toimien ja varhaisen tuen merkitystä palveluissa.
- Etsiä uusia keinoja ja työkaluja pahoinvoinnin vähentämiseen.
- Ottaa koppi asiakkaan asiasta.
- Tehdä yhteistyötä paljon nykyistä laajemmin, monialaisesti.
- Tunnistaa eri-ikäisten ihmisten turvallisuus- ja hyvinvointitarpeet sekä -odotukset ja luoda sille edellytyksiä kokonaisvaltaisesti.
- Tehdä toimia, jotka ehkäisevät ja vähentävät aktiivisesti sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta.
- Tiedostaa, että turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on kaikkien yhteinen asia.
- Arvioida tehtyjen toimien vaikuttavuutta säännöllisesti ja tehdä muutoksia tarvittaessa.
- Huomioida 3. sektorin rooli merkittävänä yhteiskunnallisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin tuottajana.
- Turvata tiedonkulku ja kehittää tietosuojaa siten, että avun antaminen oikea-aikaisesti on mahdollista.

KAIKKI MUKAAN!

- Ehkäisevän työn laajentamis- ja kehittämishanke 30.11.2017 saakka. Rahoitus: OKM
- Toimialueena koko Suomi.
- Tavoitteena laajentaa ja juurruttaa palvelu mahdollisimman moneen kuntaan ja maakuntaan.
 - Palveluiden integraatio – YHTEINEN ASIAKAS, YHTEINEN HUOLI
 - Nuorisolain toteuttaminen
 - Valmis ja edullinen sähköinen palvelu
- Välittämisen koodi on mukana Etelä-Pohjanmaan LAPE-kärkihankehakemuksessa.
- Lisätietoja: Projektipäällikkö Anne Ojajarvi anne.ojajarvi@epshp.fi p. 050-382 3336

KIITOS!

